

N°

238.

PIĄTEK.

12. Października 1817 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: s Peterzburga. Królestwo Polskie. Wiadomości zagraniczne: Angliia. Francya. Włochy. Hiszpania. Oznaymienie Redakcyi.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

s Peterzburga, 12 Października.

Towarzystwo Mineralogiczne Petersburskie.

Miłośnicy historii przyrodzenia ożywieni naysczystszy patryotyzmem i gorliwością prawdziwą do nauk i postępu umiejętności mineralogicznej w całej rozległości tego obszernego Cesarstwa, zawiązali za pozwoleniem rządu i pod jego opieką towarzystwo, które nazwano *Towarzystwem Mineralogicznym Petersburskiem*. To towarzystwo ma za przedmiot mineralogią w nayszszerniejszym i ogólnym tego wyrazu znaczeniu. „Ziemia, są słowa członków nowo zawiązanego towarzystwa, iey powietrzkokrag, wszystkie płody wewnętrzne i zewnętrzne przyrodzenia; wykład tych wszystkich materii ułożonych w porządku systematycznym, nauka ich własności szczególnych, ich stosunków, ich skutków wzajemnych, ich pożytków już znayomych, i tych iakie się naprzyszłość odkryć mogą, rozbiór środ-

„ków do dōyscia do celu tego, zebranie i „wzajemne komunikowanie odkryciōw cudziomskich, i uwagi tyczące się tey „nauki, są po długim zastanowieniu się i „dōyrzałym namysle, przedmiotem pracy i „przedsięwzięcia naszego. Badania nasze „w rozmaitych gałęziach nauki, do którey „się przykładac postanawiamy, będą się sto „sować do rozmaitych części tego Cesarstwa, a przeto obrōcone będą na pożytek „oyczyzny.“

Towarzystwo mineralogiczne Petersburskie składa się s członków czynnych i honorowych, ma swego prezesa, dyrektora i sekretarza; postanowienie które przyięto co do organizacyi swoiey, iest naysposobniejszy do zapewnienia pomyslności tak pożytecznego przedsięwzięcia.

KRÓLESTWO POLSKIE.

s Radzyna, 26 Września.

Dnia wczorayszego o godzinie osmej wieczorem IO. X. Adam Czartoryski Senator - Woiewoda w przytomności familii po odbytym Akcie Cywilnym, zawarł ślub re-

ligiyny z IO. Xiężniczką *Anną* córką s. p. IO. X. *Alexandra Sapiehy* i IO. Xiężney z Hrubców *Zamoyskich Sapieżyny*. Dawał ślub W. IXiędz *Duczmiński* Kanonik i Proboszcz miejscowy.

*Dyrekcya Jeneralna Loteryy
Królestwa Polskiego.*

Podaje do powszechney wiadomości, iż za zezwoleniem Rządu ustanowiona jest Loterya na Maiętność *Muchlin* z przyległościami w Woiewództwie i Obwodzie Kiałiskim leżącą. Loterya ta składa się z 63,000 Losów, z których oprócz rzeczoney Maiętności, 606 Biletów wygrywa ieszcz w gotowiznie 90,000 złot.; według następnego porządku to jest:

1	Los wygrywa Maiętność <i>Muchlin</i> z przyległościami.	
1	Los wygrywa gotowizną w grubey monecie	15,000 Zł:Pol:
1	ditto	10,000 — —
1	ditto	5,000 — —
3	Losy wygrywają po 2000	zł:6,000 — —
4	ditto ditto po 1,000	4,000 — —
8	Losów ditto po 500	4,000 — —
90	ditto ditto po 180	16,200 — —
98	ditto ditto po 100	9,800 — —
400	ditto ditto po 50	20,000 — —

607 Losów wygrywają, ieden Maiętność *Muchlin* a

resztuiące 606 . . . 90,000 Zł:Pol:

Ciągnięcie tej Loteryi na dniu 10 Czerwca 1818 roku rozpocznie się, i w tymże dniu ukończonem zostanie.

Obszerniejszy opis tak wspomnianey Maiętności. iako też całego układu tej Loteryi, znajduie się w oddzielnych Planach które iuż wyszły z druku; i rozdaia się bezpłatnie tak na Kontorze Jeneralnym w Domu Loteryynym, iako też i u innych Kolektorów.

Los ieden kosztuie 9 złotych Polskich w moniecie grubey: znajduia się w *Warszawie* po Kantorach ustanowionych. Ktoby zaś życzył sobie takowe Lossy mieć prosto z Dyrekcyi, ma się zgłosić *franco*, a za nadesłaniem potrzebney kwoty w gotowiznie, lub wystawieniem bezpieczeństwa, stosowną ilość Losów według życzenia, do miejsca wskazanego przez siebie nadesłaną mieć będzie. — w *Warszawie* dnia 27 Września 1817 r.

*Kochanowski.
Straszak S. J. D.*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIJA

s Londynu, 26 Września.

Kommissyia udzielna Xięcia Regenta wyzna- czyła dzień 3 Listopada na zebranie się Par- lamentu; wszyscy iednak są przekonani, iż zebranie się takowe nienastąpi przed mie- siącem styczniem.

— Oczekuią tu co chwila przybycia Baro- na *Numboldt*, który jest mianowany Pełno- mocnikiem Pruskim przy dworze naszym.

— Powiadaia, iż Wielki Xiąże Rossyski *Mi- chał* ma tu przybydz i zimę przepędzić w Anglii, Iego Cesarzewicowska Mość ma zay- mować tenże pałac, który w roku przesz- łym zaymował brat iego, Wielki Xiąże *Mi- kołaj*.

— Fregata Rossyyska *Kamczatka* jest te- raz na Ciasninie *la Manche*; płynie na ocean zachodni w celu odbycia podróży dla zro- bienia nowych odkryciów.

— Lord *Cochrane* powrócił s Paryża.

— Osoba pewna, która niedawno przybyła z Nowego Iorku upewnia, iż w Ameryce wszyscy są przekonani, że *M. Gregor* zay- muiąc wyspę *Amellia* nie miał innego zamię- ru, iak tylko aby miał gdzie założyć ma- gazyn na skład towarów zrabowanych przez korsarzy powstańców, którzy nie mają, wzglę- du na niczyią banderę. Utrzymuią iż fundu- sze do takowey wyprawy dostarczone mu były przez kupców szkockich. Upewniaia nawet, iż pomieniony Jenerał jest w sekret- nym związku s temi kupcami.

— Zamówiono iuż mamkę dla dziecka, któ- re Xiężna *Karolina* ma urodzić, jest to zdro- wa i młoda wieśniaczka mająca wkrótce zledz połów.

FRANCYJA.

s Paryża, 29 Września.

Ieden z dzienników naszych zawiera co następuje: „Skończyły się przecie wybory, i trzeba się spodziewać, że razem z nimi wstrzyma się co kolwiek ten nagły wylew pisemek, które groziły zatopieniem nas w tych dniach ostatnich. Nigdy prassy dru- karskie nie były tak czynne, nigdy rzemio- sto pisanie niewydało na świat tylu cudów. Po tak głębokich rostrząsaniach, po tak wysokich rozumowaniach, zdrowy rozsą- dek nakoniec wziął górę. Teraz niech nam wolno będzie choc trochę odetchnąć, po-

trzebujemy cokolwiek rostargienia; piękna to jest rzecz polityka, ale też ustawicznie ona się zajmować, niezawsze jest wesoło.“

— Hrabia *Liewen* poseł Rossyyski przydworze Londyńskim przybył tu od niejakiego czasu, 26 b. m. miał posłuchanie prywatne u Króla, które trwało blisko godziny.

— Minister woyny, naznacza officialistom biura udziału swego co dzień pracować dziewięć godzin, to jest o godzinie 8 rano wszyscy powinni już bydz w biurze, s którego o 5 dopiero po południu wychodzić mogą.

— Zbierania wina mają się począć introwe wszystkich okolicach Stolicy.

— Pan *Heury* Dyrektor szkółki drzew Królewskiej w Luxemburgu donosi, iż otrzymał nowy rodzaj brzoskwiń, owoc ten trzy ma środek co do swoiey wielkości między morelą i brzoskwinia, wybornego jest smaku, i do tych zalet łączy ieszcze i tę, iż trzema tygodniami wcześnieny dórzewa, aniżeli oba rodzaje pomienionych owoców. P. *Heure* miał szczęście ofiarowania Królowi tego owocu, i otrzymał pozwolenie nazwania go brzoskwinia Królewską, oraz zalecenie uprawiania i rozmnażania tych owoców.

Kolumnada nowego kościoła świętey Magdaleny wznosi się z niezmierną szybkością nie pozostaie iak zachodnia iey część do zakończenia.

— w *Bordeaux* temi dniami okropny odbył się pojadynek. Dway hracia PP. C. poczęli się nayprzod sprzeczać, przyszło po tem do wyrazów mniej przyzwoitych, które ich do takiey zapaliły złości, iż się wyzwali na pistolety. Jeden z nich na placu zabitym został. Bratobójca powracając do domu sam się zastrzelił.

Poseł Rossyyski *Pozzo di Borgo* pozawczora miał u Króla posłuchanie prywatne.

— W tych dniach będą wielkie popisy woysk Angielskich i Hannowerskich w okolicach *Valenciennes*. Rozumieią, iż po skończonych takowych popisach, Xięże Wellington powroci do Paryża.

WŁOCHY.

z *Neapolu*, 12 Września.

Wyrok Iego Królewskiej Mści zawiera następujące postanowienia:

Art: 1. Potwierdza się znowu w caley swey rozległości systemat ustanowiony przez rozmaite urzędzenia, na mocy którego podani Królestwa naszego Oboiey Sycylii, nie

mogą się udawać do stolicy Apostolskiey o dyspensa, breve i reskrypta w materyiach duchownych i kościelnych, nie oznaymwszy o tem wprzody Nam, i nie tzymawszy naszego naywyższego zezwolenia. Do tego nienależą materyie summienia, dla których wspomniane zezwolenie nasze nie jest potrzebne.

Art: 2. Zezwolenia takowe będą udzielane po wysłuchaniu i przejrzeniu proźb, które w państwie naszym s tey strony ciałniny mają się rozbierać w ministeryi spraw Kościelnych; w państwach zaś z drugiey strony ciałniny w ministeryiach państwa, tam ustanowionych. Odwułue się w tym względzie do brzmienia pierwszego artykułu naywyższego postanowienia pod datą 10 kwietnia 1810 roku w *Palermo*.

Art: 3. Bulle, reskrypta i breve, które na przyszłość będą otrzymywane od Świętey stolicy, wtenczas tylko będą miały walor, kiedy zostaną od rządu potwierdzone. Potwierdzenie takowe dawane będzie na tey stronie ciałniny przez radę naywyższą kancelaryi, z drugiey zaś strony ciałniny przez podskarbiego ieneralnego, iak się już to praktykowało dotąd.

Art: 4. Wszyscy ci doktórych bulle i breve adrossowane będą, niemają onych wykonywać pierwey, nim nastąpi zezwolenie Królewskie, w przeciwnem zdarzeniu ulegną karze przestępców prawa.

Art: 5. Zezwolenie nasze nie będzie udzielane tym bullom, brave i reskryptom, które poddani nasi z drugiey strony ciałniny, otrzymają bez uprzedniego nam doniesienia, i które przyyda do Sycylii w przeciagu miesiąca po ogłoszeniu ninieyszego postanowienia; iednakże po otrzymaniu rapportu ministra stanu tam ustanowionego, zachowujemy sobie w niektórych okolicznościach rozwiązanie niedostatku pozwolenia uprzedniego.

z *Rzymu*, 17 Września.

P. *Reinhold* Minister pełnomocny Niderlandski przy Świętey stolicy, miał szczęście prezentować dnia wczorayszego Iego Świętobliwości Barona *Gagern*, pełnomocnika Niderlandskiego na Seymie związku Niemieckiego. Oyciec Święty przyjął tych ministrów łaskawie.

— Hrabia *Narbonne*, Poseł Francuzki przydworze Oboiey Sycylii, powracając z Neapolu przybył dnia wczorayszego do stolicy

tutejszey. *Don Pedro Cevallos* były poseł Hiszpański u tegoż dworu, także z Neapolu przybył do Rzymu, i udaie się do Wiednia w temże znaczeniu; w Neapolu zaś zastąpi miejsce iego *P. Labrador*.

— Hrabina de *Devonshire* powróciła tu znowu i wszyscy Artyści winszują sobie, że ta Pani ma tu przepędzić zimę.

— Ponieważ zasiadanie Konsystorza wkrótce ma nastąpić, przybyło już tu kilka osob duchownych powołanych do Biskupstw w Piemoncie.

— Kapucyni włoscy, którzy byli wysyłani na misyję do *Fernambuko*, bardzo chwalebnie postępowali w czasie zamieszkań, iakie wybuchnęły były w tem mieście. Usunęli się na wieś i tam rosproszeni po rozmaitych zakątkach zachęcali lud do posłuszeństwa i wierności ich należytemu Panu. Można powiedzieć, iż takowe z ich strony poświęcenie się prawdziwie chrześcijańskie, nie mało dopomogło do usmierzania rozruchów.

HISZPANIA.

s *Madrytu*, 26 *Września*.

Obzęd wprowadzenia Królowey pozawczora się odbył. *N. Pani* udała się do Pałacowey kaplicy otoczona świetnym orszakiem dworzan. Posłowie iey rodziny i nuncyusz Papieski należeli także do tego zgromadzenia. Mnóstwo ludu zapełniało balkony i galerye pałacu. Najjaśniejsza Matka sama niosiła na ręku swoim Infantkę córkę swoją. Okrzyki ukontentowania rozlegały się po całej stolicy i świadczyły iak ten widok tkliwy był miły każdemu. Po skończonej mszy Królestwo Ichmość otoczeni nieprzelicznym tłumem udali się do kościoła *Jesusa Nazareńskiego* i złożyli modły podziękowania w obliczu niesmiertelnego i wszechmocnego Pana. Stamtąd poszli na przechadzkę publiczną w *Prado*, lud wszędy napełniał ulice i tłumem poprzedzał i szedł s tyłu Najjaśniejszych spacerujących osypując ich tysiącem błogosławieństw. Królowa przez cały czas przechadzki sama niosła drogi ciężar i przedmiot naytkliwszych swoich własnych i Najjaśniejszego Mążonka uczuciów.

— Od dawna niemamy wiadomości o osadach naszych.

— Rząd nacyzynniesię zatrudnia używaniem wszelkich środków aby niedopuszczyć zarazy na półwysep; gdyż brzegi Afryki zupełnie nią są obięte.

— Zewsząd dochodzą nas wiadomości że Amerykańscy i Afrykańscy korsarze niesłychanych dopuszczają się zbytków na morzach nawet Europejskich, żadney nieuważają bandery, i naniec względu nie mają. Dochodzą też wiadomości do nas, iż Dwory Europy myślą o środkach przekroczenia takowej zuchwałości.

OZNAJMNIENIE REDAKCYI.

Pismo nasze wychodzić będzie i na rok przyszły, Cena prenumeraty iest taż sama, to iest na rok s pocztą rubli Assygnacyynych czterdzieście, bez pocztu, ci którzy sami odbierać ie będą z redakcyi co dzień po numerze, czy po uylynionych dniach kilku odpowiednią liczbę numerów razem, zapłacą rubli 35, ci zaś którzy zechcą aby tu w Petersburgu co dzień rano przynoszono im takową gazetę do domu, mają płacić rubli Ass: 45. Prenumerata zapisuie się w każdym pocztamcie, C. K. albo też w Expedycyi gazet w Petersburgu, oraz można się adressować do dyrektora drukarni wojenney głównego sztabu I. C. M. Redakcyia z swojej strony ma honor zaręczyć, iż nic zaniedbanem niebędzie w celu akuratnego dóyscia i w nayodlegleysze prowincye tey gazety, oraz upewnia, iż środki do uczynienia pisma takowego ile można interessowanem i przyjemnem niebędą opuszczone. Oczekujemy wkrótce nowego druku s Paryża, w piękności przechodzącego ten, którym pismo nasze drukowane było przez pierwsze półroku w drukarni Kraia. Co do artykułów mających się pomieszczać, o tych w osobnym dodatku wkrótce doniesiemy. Teraz zaś naypokorniey upraszamy szanownych prenumeratorów, aby się wcześniej raczyli zgłaszać, aby redakcyia tym sposobem przynajmniey na początku grudnia wiedzieć mogła o liczbie exemplarzy mających się wybierać.

W P E T E R Z B U R G U

w Drukarni wojenney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.